

Avdelning: Plan och miljö
Handläggare: Örjan Magnusson
Telefon: 08-508 28986
Fax: 08-508 28800
E-post: orjan.magnusson@miljo.stockholm.se

MHN 2006-09-19 p 13
MHN 2006-10-10 p 16

Sanering av mark vid Junibacken för lekplatsen "Juniparken"

Remiss från Kommunstyrelsen, dnr 302-2378/2006

Förslag till beslut

1. Avstyrka den föreslagna finansieringen
2. Föreslå att en ansvarsutredning genomförs

Carl-Lennart Åstedt

Gustaf Landahl

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har från Kommunstyrelsen fått Junibackens framställan om bekostande av marksanering inför anläggande av en lekplats, för yttrande.

Sannolikt behöver vissa efterbehandlingsåtgärder avseende förorenad mark göras om det aktuella området ska göras lämpligt för den planerade lekplatsen Juniparken. Vem som ska bekosta dessa förundersökningar och saneringsinsatser bör klargöras i en s k ansvarsutredning. Det bör framhållas att det i första hand, enligt miljöbalken, är den eller de som orsakat markföroreningarna som ska se till att dessa åtgärdas.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har för yttrande senast den 22 september 2006 till bl a Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN) översänt Sagolekhuset Junibacken Drift AB:s framställan om att Stockholms stad bör bekosta nödvändig marksanering, inför anläggandet av lekplatsen Juniparken.

Junibacken arrenderar marken av Djurgårdsförvaltningen/Staten.

MHN har 2006-06-26 fått upplysning om den förorenade marken, via rapporten till den markundersökning som Djurgårdsförvaltningen låtit utföra. Rapporten, daterad 2005-06-30, innehåller en historisk inventering där en rad verksamheter med i huvudsak marin anknytning beskrivs. I rapporten beskrivs även att området är utfyllt med massor av okänt ursprung. Föroreningssituationen i marken kan enligt rapporten sammanfattas med att ett antal tungmetaller samt polyaromatiska kolväten påträffats i olika omfattning över området. Exempelvis bedöms de påträffade föroreningarnas farlighet i flera avseenden som mycket hög och områdets känslighet beskrivs - särskilt till följd av planerad lekplats - som stor. Den samlade bedömningen i konsultrapporten är att objektet anses ha ”mycket stor risk”. Djurgårdsförvaltningens konsultrapport rekommenderar att marken saneras för att minska risken för direktexponering, oavsett om den planerade lekparken blir av eller om den nuvarande markanvändningen (rekreationsområde/parkmark) fortgår.

MHN har samma datum emottagit Djurgårdsförvaltningens konsultrapporter Fördjupad miljö- och hälsoriskbedömning (”granskningskopia” daterad 2005-10-17) samt Kostnadsuppskattning av saneringsåtgärder (2006-02-09). Uppskattade kostnader i den sistnämnda rapporten framgår sammanfattningsvis av bilagd skrivelse från Junibacken.

MHN tar normalt inte ställning till riskbedömningar, efterbehandlingsåtgärder, vilka åtgärdsåtgärder som är skäligen o s v, förrän en ansvarsutredning föreligger. Vem eller vilka MHN kan rikta krav mot och vem som ska bekosta eventuella saneringsåtgärder – som ju är frågan i detta fall – är därför svårt att säga innan ansvarsfrågan är utredd. Stadens eventuella *frivilliga* deltagande eller övertagande av ansvar är en politisk/ekonomisk fråga som tillsynsmyndigheten inte inväger i bedömningen av miljö- och hälsoeffekter vid efterbehandlingsåtgärder.

Förvaltningens synpunkter

Ansvarsfrågan

När det gäller ansvaret för att efterbehandla markföroreningar är grundprincipen i miljöbalken att den verksamhetsutövare som förorenat marken (av Naturvårdsverket ofta kallad första ansvarskretsen) är huvudansvarig för att åtgärda densamma. I andra hand, t ex om förorenaren inte går att finna, är markägaren (andra ansvarskretsen) ansvarig. Om fler förorenare finns så kan efterbehandlingsansvaret fördelas solidariskt utifrån delaktighet till skadan, hur lång tid som förflutit, vem som ägt marken m fl omständigheter. En ansvarsutredning syftar till att reda ut dessa frågor. (1-8 §§ 10 kap miljöbalken).

Känt är att det har bedrivits en rad olika verksamheter på den aktuella platsen. Rimligen har därför också ett antal olika verksamhetsutövare förorenat marken under olika tidsperioder. Vilka av dessa som Stockholms stad orsakat är såvitt bekant inte känt, varför en ansvarsutredning i frågan rekommenderas.

Övrigt

Miljöförvaltningen samtycker med slutsatsen i Djurgårdsförvaltningens konsultrapporter, i det att platsspecifika bedömningar över risker och åtgärds mål bör användas. Det får ses som troligt att åtgärds målen, och därmed kostnaderna vid eventuell sanering, kommer att vara väsentligt olika beroende på om området ska användas som rekreationsområde/parkmark eller som lekplats. Nämnden vill dock inte, såsom angetts i den översiktliga konsultrapportens (daterad 2005-06-30) slutsats, redan i detta skede förutsätta att saneringsåtgärder krävs oavsett om markanvändningen förändras eller inte. Denna fråga torde bättre besvaras när ansvar och skäliga åtgärder klargjorts.

Oavsett den förändring av markanvändningen som planeras nu, har tidigare verksamhetsutövare, markägare och eventuella andra berörda parter, ett ansvar att tillse att den förorenade marken inte medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Föreslagen ansvarsutredning enligt ovan torde ge en rad klargöranden inför det fortsatta arbetet. Miljöförvaltningen kan gärna bistå i upprättandet av dylik ansvarsutredning.

Miljöförvaltningen vill i sammanhanget påminna om att en anmälan om efterbehandlingsåtgärd (enligt 28§ förordning 1998:899 om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd) ska göras till tillsynsmyndigheten, i god tid innan åtgärden påbörjas.

Slut

Bilagor:

Bilaga 1 Brev till Annika Billström, från Sagolekhuset Junibacken
Drift AB